

Sygn. akt: X U 2136/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach Wydział X

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Petri
Protokolant:	Magdalena Stachurska

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2015 roku w Katowicach

odwołania M. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 24 września 2014 roku Nr: (...)

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych począwszy od 3 sierpnia 2014r.

SSO Anna Petri

sygn. akt X U 2136/14

UZASADNIENIE

Ubezpieczony M. S. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 24 września 2014r. o odmowie przyznania mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Podniósł, że stanowisko ZUS jest krzywdzące, gdyż wbrew twierdzeniom organu rentowego w okresie zatrudnienia w Zakładzie Remontowo-Budowlanym (...) w Ł. od 16 sierpnia 1988r. do 30 czerwca 1992r. jako kierowca samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony oraz autobusu o liczbie miejsc powyżej 15 wykonywał obowiązki w warunkach szczególnych (k. 2-3 i 12-13).

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wskazując, iż wbrew stanowisku ubezpieczonego podany przez niego okres pracy nie może być uznany za zatrudnienie w warunkach szczególnych z uwagi na to, iż nie wydano mu za ten okres świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, co wyklucza możliwość zmiany zaskarżonej decyzji. Stąd organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu tylko okres 14 lat, 10 miesięcy, 5 dni pracy w warunkach szczególnych wykonywanej w okresie od 18 grudnia 1978r. do 30 maja 1987r. w J.- (...) Zakładzie (...) w M. w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony i od 11 sierpnia 1992r. do 31 grudnia 1998r. w Przedsiębiorstwie (...) spółce z o.o. w T. w charakterze kierowcy autobusu o liczbie miejsc powyżej 15 (k. 4-5).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony był zatrudniony w Zakładzie (...)w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy od 16 sierpnia 1988r. do 30 czerwca 1992r. jako kierowca (umowa o pracę i świadectwo pracy ubezpieczonego w jego aktach emerytalnych). Uprawnienia do kierowania autobusem – prawo jazdy kategorii D – uzyskał w dniu 28 września 1983r., a uprawnienia do kierowania samochodem ciężarowym o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony z przyczepą – prawo jazdy kategorii CE - w dniu 25 sierpnia 1983r.(kopia prawa jazdy ubezpieczonego – k. 14, okazywanego na rozprawie).

Od początku tego zatrudnienia do 31 marca 1992r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze kierował pojazdami dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony takimi jak KamazDłużycy i Kras, którymi woził materiały budowlane oraz autobusem Jelcz o liczbie miejsc powyżej 15. Żadnymi innymi samochodami nie kierował i nie wykonywał innych obowiązków.W przypadku awarii jego samochodu w zastępstwie kierował innym takim samochodem ciężarowym lub pracował jako mechanik. Awarie zdarzały się średnio raz na kwartał, a usuwanie ich zajmowało do 2 dni. Najczęściej starano się to czynić po godzinach pracy.Ubezpieczony realizował obowiązki do 12 godzin dziennie. Jego praca nie różniła się niczym od pracy świadka P. B.wykonywanej w tym Przedsiębiorstwie od 1977r. do 30 czerwca 1992r., któremu z tego tytułu przyznano wcześniejszą emeryturę – nr akt emerytalnych ENMS/6/038001314 (zeznania świadków: współpracowników ubezpieczonego – mechaniczna M. M. (1) i kierowcy (...) – k. 29, przesłuchanie ubezpieczonego – k. 29).

W dniu 31 marca 1992r. wypowiedziano ubezpieczonemu umowę o pracę i z dniem 1 kwietnia 1992r. przeniesiono go do pracy na stanowisko pomocnika budowlanego, na którym wraz ze świadkiem B. świadczył pracę przez cały okres wypowiedzenia w związku z przekazaniem Wydziału (...) i (...) w dzierżawę (oświadczenie o wypowiedzeniu i przeniesieniu ubezpieczonego w jego aktach osobowych).

Ubezpieczony ukończył 60 lat w dniu 3 sierpnia 2014r. Nie jest członkiem OFE.Na dzień 1 stycznia 1999r. posiadał 25 lat, 10 miesięcy i 28 dni okresów składkowych i nieskładkowych. W dniu 25 sierpnia 2014r. złożył wniosek o emeryturę (wniosek emerytalny ubezpieczonego i wykaz stażu pracy w jego aktach emerytalnych, okoliczności przyznane przez organ rentowy – k. 4-5).

Powyższe okoliczności nie są przez strony kwestionowane. Spornym jedynie pozostaje, czy ubezpieczony spełnił warunki do uzyskania wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd uznał, iż powoływane przez organ rentowy pismo pracodawcy ubezpieczonego ze spornego okresu z dnia 30 marca 1990r. wskazujące na przeniesienie go z dniem 2 maja 1990r. z mocy art. 81 § 3 k.p. na czas przestoju na stanowisko pomocnika w Grupie (...)Ł.ma żadnego znaczenia dla sprawy. Przede wszystkim zarówno ubezpieczony, jak i jego współpracownicy z tego okresu – świadkowie M.i B.przeczyli temu, by w okresie zatrudnienia, przed wypowiedzeniem umowy o pracę ubezpieczony wykonywał jakiegokolwiek inne obowiązki. Nawet zresztą jeśli tak było, to ostatecznie najpóźniej w lipcu 1990r. po zakończeniu przestoju powrócił on do wykonywania obowiązków kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. W jego aktach osobowych znajduje się bowiem odwołanie z dnia 10 sierpnia 1992r. związane z pozbawieniem go premii za lipiec 1990r., w którym ubezpieczony oświadcza, że kieruje samochodem Kamaz Dłużycy KTG 325f. Ponadto skoro przyczyną wypowiedzenia mu umowy o pracę i przeniesienia go z dniem 1 kwietnia 1992r. do pracy na stanowisku pomocnika budowlanego było przekazanie Wydziału (...)i (...)w dzierżawę, przeto do tego czasu musiał on pracować w tym Wydziale. Wykonywał tam stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązki kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, co potwierdzili obydwaj świadkowie i ubezpieczony. Zajmowanie przez niego tylko stanowiska kierowcy potwierdza też wydane mu świadectwo pracy.

Zważyć przy tym należy, iż szczegółowe ustalenie okresu ewentualnego przestoju w świadczeniu przez ubezpieczonego pracy kierowcy czy też okresów awarii użytkowanego przez niego pojazdu nie ma tu żadnego znaczenia. Do 15-letniego okresu pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych brakuje mu bowiem zaledwie 1 miesiąc i 25 dni. W spornym okresie zatrudnienia w Zakładzie (...) od 16 sierpnia 1988r. do 31 marca 1992r. niewątpliwie przez niemal cały ten

czas, znacznie dłuższy niż brakujący mu okres, faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony oraz autobusów o liczbie miejsc powyżej 15.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U.2013.1440 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą emerytalną, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy, jeżeli w dniu jej wejścia w życie tj. 1 stycznia 1999r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 ustawy emerytalnej – wynoszący 25 lat dla mężczyzn.

Z mocy art. 32 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 powoływanej ustawy. Dla celów ustalenia uprawnień do emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

W myśl art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej obniżony wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Do przepisów tych należy zaliczyć rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 z późn. zm.).

Na zasadzie § 2 ust. 1 owego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Z mocy § 4 ust. 1 rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W Dziale VIII wykazu A stanowiącego załącznik do powołanego rozporządzenia w punkcie 2 wymieniono prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony autobusów o liczbie miejsc powyżej 15 jako wykonywane w warunkach szczególnych.

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności zeznań współpracowników ubezpieczonego – świadków M. i B. oraz przesłuchania ubezpieczonego, a także jego świadectwa pracy nie budzi wątpliwości fakt, iż przez cały okres wykonywania obowiązków pracowniczych w Zakładzie (...) z wyjątkiem okresu wypowiedzenia, tj. od 16 sierpnia 1988r. do 31 marca 1992r. faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace ujęte pod pozycją 2 działu VIII wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia RM z dnia 7 lutego 1983r., do których zalicza się pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony oraz kierowcy autobusu liczbie miejsc powyżej 15. W tym okresie legitymował się przy tym specjalistycznymi uprawnieniami pozwalającymi mu na to. Miał już ponadto doświadczenie zawodowe w tym zakresie, bowiem w uznanym przez organ rentowy za pracę w warunkach szczególnych wcześniejszym okresie od 18 grudnia 1978r. do 30

maja 1987r. pracował w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony w J.- (...) Zakładzie (...) w M.. Natomiast w późniejszym okresie od 11 sierpnia 1992r. do 31 grudnia 1998r. był zatrudniony jako kierowca autobusu o liczbie miejsc powyżej 15 w Przedsiębiorstwie (...) spółce z o.o. w T..Nieprawdopodobnym zatem by było, aby mając takie uprawnienia wyłącznie w spornym okresie nie korzystał z nich pracując jako kierowca bez specjalistycznych kwalifikacji, a zatem słabiej wynagradzany.

Podkreślić przy tym należy, iż wieloletni współpracownik ubezpieczonego, wykonujący dokładnie te same, co on obowiązki – świadek P. B. nabył prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W tej sytuacji odmowa przyznania takiego świadczenia ubezpieczonemu miałyby charakter dyskryminujący.

Stosownie do art. 184 ust. 2 ustawy emerytalnej emerytura, o jakiej mowa w art. 184 ust. 2 ustawy emerytalnej przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki do przyznania mu wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych: osiągnął 60 lat życia w dniu 3 sierpnia 2014r., w dniu wejścia w życie ustawy emerytalnej tj. 1 stycznia 1999r. miał okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat, 10 miesięcy i 28 dni, w tym ponad 15-letni okres zatrudnienia w warunkach szczególnych: poza uznanym przez organ rentowy okresem 14 lat, 10 miesięcy, 5 dni okres wykazany przez ubezpieczonego 3 lata, 7 miesięcy i 15 dni. Ponadto przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Wbrew twierdzeniom organu rentowego dowodem potwierdzającym zatrudnienie pracownika w warunkach szczególnych są nie tylko świadectwa wykonywania prac w tych warunkach wydane przez pracodawcę. W postępowaniu sądowym okoliczność tę można wykazać przy pomocy wszelkich dowodów, w tym także osobowych, mających wpływ na prawo ubezpieczonego do świadczenia. Jak wynika bowiem z uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2004r. (II UK 337/03; OSNP z 2004r., z. 22, poz. 392) decydujące w tym przypadku jest wykonywanie przez pracownika określonej pracy, a nie nazwa zajmowanego stanowiska, która nie odgrywa tu żadnej roli. Wskazana w aktach osobowych nazwa jego stanowiska: kierowca była prawdziwa, lecz zbyt ogólna. Jej szczególny charakter został potwierdzony w toku przeprowadzonego postępowania dowodowego.

W myśl art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Ubezpieczony zgłosił wniosek o wcześniejszą emeryturę w dniu 25 sierpnia 2014r. Ostatni warunek do jej nabycia w postaci osiągnięcia 60 roku życia spełnił w dniu 3 sierpnia 2014r. świadczenie to winno mu zatem być wypłacane od tego dnia.

Mając powyższe na względzie na mocy 477¹⁴ § 2 k.p.c.w związku z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 32 ust. 1, 2 i 4, art. 27 i art. 129 ust. 1 tej ustawy oraz § 2 ust. 1 i § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odwołanie ubezpieczonego należało uwzględnić zmieniając zaskarżoną decyzję i przyznając mu prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych począwszy od osiągnięcia przez niego wieku 60 lat tj. od 3 sierpnia 2014r.

SSO Anna Petri

ZARZĄDZENIA:

1. odnotować;
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS wraz z aktami emerytalnymi ubezpieczonego po złożeniu przez niego w terminie stosownego wniosku;

3. kalendarz 14 dni lub z wpływem.

Katowice dnia 23 stycznia 2015r.